

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

04 / 19

5 Φεβρουαρίου 2020

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Διεθνές περιβάλλον:

Επιβράδυνση μεγέθυνσης πέρυσι, επιτάχυνση το 2020

- Εκτίμηση για **παγκόσμια ανάπτυξη 2,9% το 2019** σε σχέση με 3,6% το 2018. Ήπια επιτάχυνση σε 3,3% το 2020
 - **Αρνητικές επιδράσεις** από συνεχιζόμενη αβεβαιότητα στην εμπορική πολιτική, κάμψη βιομηχανίας, γεωπολιτικές εντάσεις, επιβράδυνση (Κίνα, Ινδία) ή ύφεση (Τουρκία, Αργεντινή) σε αναπτυσσόμενες οικονομίες
- **Γ' τριμ. 2019: Σταθεροποίηση ρυθμών ανάπτυξης**, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, **ενδείξεις υποχώρησης των πιέσεων** 1,6% στις χώρες ΟΟΣΑ, όπως και το προηγούμενο τρίμηνο, από 2,2% το ίδιο τρίμηνο πρόπερσι
 - Στασιμότητα εστιών κλυδωνισμών, επιστροφή σε υποστηρικτική νομισματική πολιτική, ενδείξεις υποχώρησης πιέσεων στη Μεταποίηση

Διεθνές περιβάλλον: προκλήσεις μεσοπρόθεσμα

Παγκοσμίως

- 1^η φάση εμπορικής συμφωνίας ΗΠΑ – Κίνας, σε ισχύ οι δασμοί μέχρι τη 2^η φάση της συμφωνίας, με μερική άρση από Κίνα
- Γεωπολιτικές εντάσεις σε Μέση Ανατολή, Μεσόγειο
- Επιπτώσεις οικονομικής πολιτικής στο ιδιωτικό χρέος στην Κίνα
- Παρατεταμένη αστάθεια σε Τουρκία και Αργεντινή

Ευρώπη

- **Brexit:** επίτευξη συμφωνίας αποχώρησης με την ΕΕ, κάμψη κινδύνου διάρρηξης σχέσεων, αλλά και πρόκληση η εφαρμογή της
- Σταδιακή προσαρμογή βιομηχανίας σε διαρθρωτικές αλλαγές
- Υποστηρικτική νομισματική πολιτική ΕΚΤ (παράταση χαμηλών επιτοκίων – επανέναρξη Q-E)
- Σχέσεις με Τουρκία, αντιμετώπιση προσφυγικών ροών

Ελλάδα: Επιβράδυνση ανάπτυξης στο γ' τρίμ. 2019

γ' τρίμ. 2019: **+2,3%**, έναντι +2,8% στο β' τρίμ. '19 (κατόπιν αναθεώρησης από 1,9%) και 2,0% στο γ' τρίμ. '18

Ιαν.-Σεπτ. '19: αύξηση ΑΕΠ 2,2%, έναντι ανόδου 2,0% το 2018

Σημαντικότερες μεταβολές στις συνιστώσες του ΑΕΠ:

- Διεύρυνση εξαγωγών κατά 6,6%, ηπιότερη από ότι ένα έτος νωρίτερα (+8,1%)
 - Κατά ¾ από περισσότερες εξαγωγές υπηρεσιών (+10,8%, ταχύτερα από πρόπερσι), από υψηλότερες εισπράξεις από τουρισμό και διεθνείς μεταφορές. Άνοδος εξαγωγών προϊόντων 3,3% (έναντι 8,5% ένα έτος νωρίτερα)
 - Μικρότερη ενίσχυση εισαγωγών (+3,3%, όση το 2018), πρωτίστως λόγω περισσότερων εισαγωγών υπηρεσιών (+5,9%). Προϊόντα: +2,7%
- Αύξηση καταναλωτικών δαπανών δημοσίου από εκλογικό κύκλο, οριακή αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης
 - Διεύρυνση δημόσιας κατανάλωσης 2,9% (έναντι -1,2% πριν ένα έτος), αποκλειστικά από το β' τρίμ. (+9,4%). Οριακή αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης (+0,2%), έναντι υποχώρησης 0,3% το 2018.
- Αύξηση επενδύσεων 3,0%, αντί οριακής ανόδου 0,7% στο εννεάμηνο του 2018
 - Κυρίως από διεύρυνση αποθεμάτων (69,7%). Σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου +1,0% (από -6,2% πρόπερσι)

Επίτευξη ταμειακών στόχων Κρατικού Προϋπολογισμού το 2019

- **Αποτέλεσμα Ιαν. – Δεκ. 2019: έλλειμμα €168 εκατ.,** έναντι στόχου ελλείμματος €839 εκατ. και ελλείμματος €4,58 δισεκ. πρόπερσι
- **Πρωτογενές πλεόνασμα €5,02 δισεκ.,** έναντι στόχου πλεονάσματος €4,4 δισεκ. και πλεονάσματος €91 εκατ. το 2018
- **Επίτευξη στόχου κυρίως από λιγότερες δαπάνες**
 - Υπό-υλοποίηση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά €508 εκατ.
 - *Στα €5,64 δισεκ., οι χαμηλότερες δαπάνες τουλάχιστον από το 2000*
- **Υπέρβαση στόχων εσόδων σε:**
 - Λοιπά τρέχοντα έσοδα, κατά €447 εκατ.
 - Λοιπούς φόρους επί συγκεκριμένων υπηρεσιών, κατά €87 εκατ.

Και υστέρηση κυρίως στα έσοδα από μεταβιβάσεις (-€348 εκατ.), κυρίως από λιγότερες απολήψεις από ταμεία ΕΕ

Κρατικός Προϋπολογισμός 2020

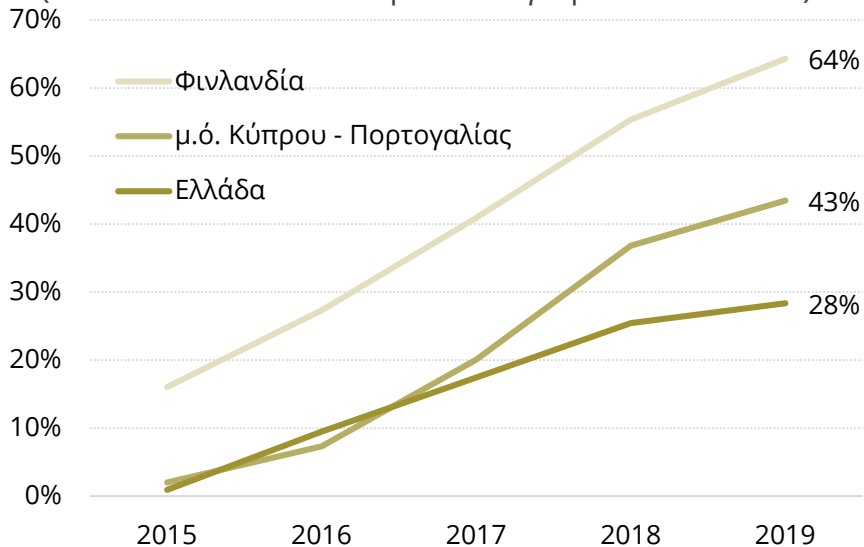
- **Ισοζύγιο Κρ. Προϋπολογισμού 2020: στόχος ελλείμματος €2,45 δισεκ. (κατά ESA), από €2,2 δισεκ. πέρυσι**
- **Πρωτογενές αποτέλεσμα: πλεόνασμα €3,55 δισεκ. ή 1,8% του ΑΕΠ (κατά ESA), από €4,37 δισεκ. το 2019**
- **Οριακή επιδείνωση ισοζυγίου από διεύρυνση δαπανών (+€772 εκατ.) από:**
 - Περισσότερες δαπάνες ΠΔΕ (+€600 εκατ.), Λοιπές (εκτός ΠΔΕ) πιστώσεις υπό κατανομή (+€1,0 δισεκ.) και Παροχές σε εργαζόμενους (+€390 εκατ.), κυρίως για εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία
- **Αύξηση καθαρών εσόδων (+€448 εκατ.) από:**
 - Έσοδα φορολογίας φυσικών προσώπων (+€323 εκατ.), πωλήσεις παγίων (+€306 εκατ.), ειδικούς φόρους κατανάλωσης (+€88 εκατ.)

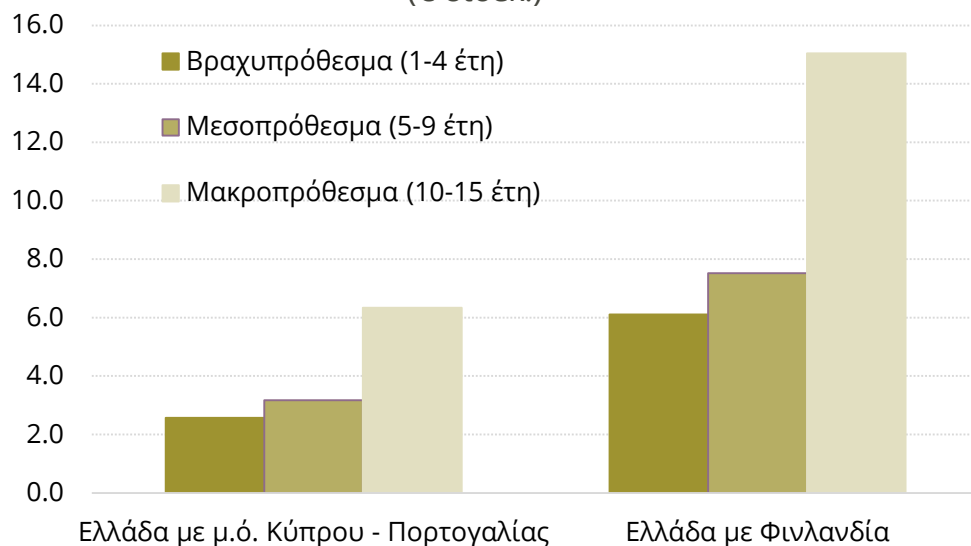
Υπό-υλοποίηση ΕΣΠΑ & κόστος ευκαιρίας σε όρους ΑΕΠ (μελέτη σε εξέλιξη)

Σωρευτική πραγματοποίηση συγχρηματοδοτούμενων επενδύσεων

(% επί του συνολικού προϋπολογισμού 2014 -2020)

Εκτιμώμενη μέση απώλεια ΑΕΠ Ελλάδας, βάσει απόκλισης από άλλες χώρες (€ δισεκ.)

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Επεξεργασία & Εκτιμήσεις IOBE

- Η Ελλάδα υστερεί συνεχώς στα έτη 2015 – 2019 σε υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων επενδύσεων (βάσει ποσοστού δαπανών στο συν. προϋπολογισμό της Ε' Προγ. Περιόδου):
 - €790 εκατ. λιγότερα ετησίως έναντι χωρών της ΕΖ με παρόμοια χαρακτηριστικά (Κύπρος Πορτογαλία), €1,88 δισεκ. υστέρηση σε σύγκριση με την πρωτοπόρο Φινλανδία
- Ταχύτερη υλοποίηση κάθε χρόνο, με ρυθμούς «νότου» της Ευρωζώνης, θα είχε αποτέλεσμα μεγαλύτερη αύξηση του ΑΕΠ €0,5 δισεκ. βραχυχρόνια (1-4 έτη) και €1,3 δισεκ. σε ορίζοντα 15-ετίας. Συνολικά για την περίοδο 2015-2019, βραχυπρόθεσμη άνοδος ΑΕΠ €2,6 δισεκ., μακροπρόθεσμη €6,3 δισεκ.

Τάσεις οικονομικών μεγεθών

Βιομηχανία

- Σταθερότητα βιομηχανικής παραγωγής στο ενδεκάμηνο του 2019 (+0,1%) αντί αύξησης 1,6% το 2018
- Περιορίζεται την ίδια περίοδο ΔΒΠ στην ΕΖ: -1,5% αντί +1,3%

Κατασκευές

- Επιβράδυνση πτώσης στις Κατασκευές. Απώλειες 3,9% αντί κάμψης 15,0% πρόπερσι
- Αύξηση στα Οικοδομικά Έργα αλλά μείωση στα Έργα Πολιτικού Μηχανικού

Τουρισμός

- Επιβράδυνση αύξησης στο εννεάμηνο, κυρίως εξαιτίας του χαμηλού πρώτου τριμήνου

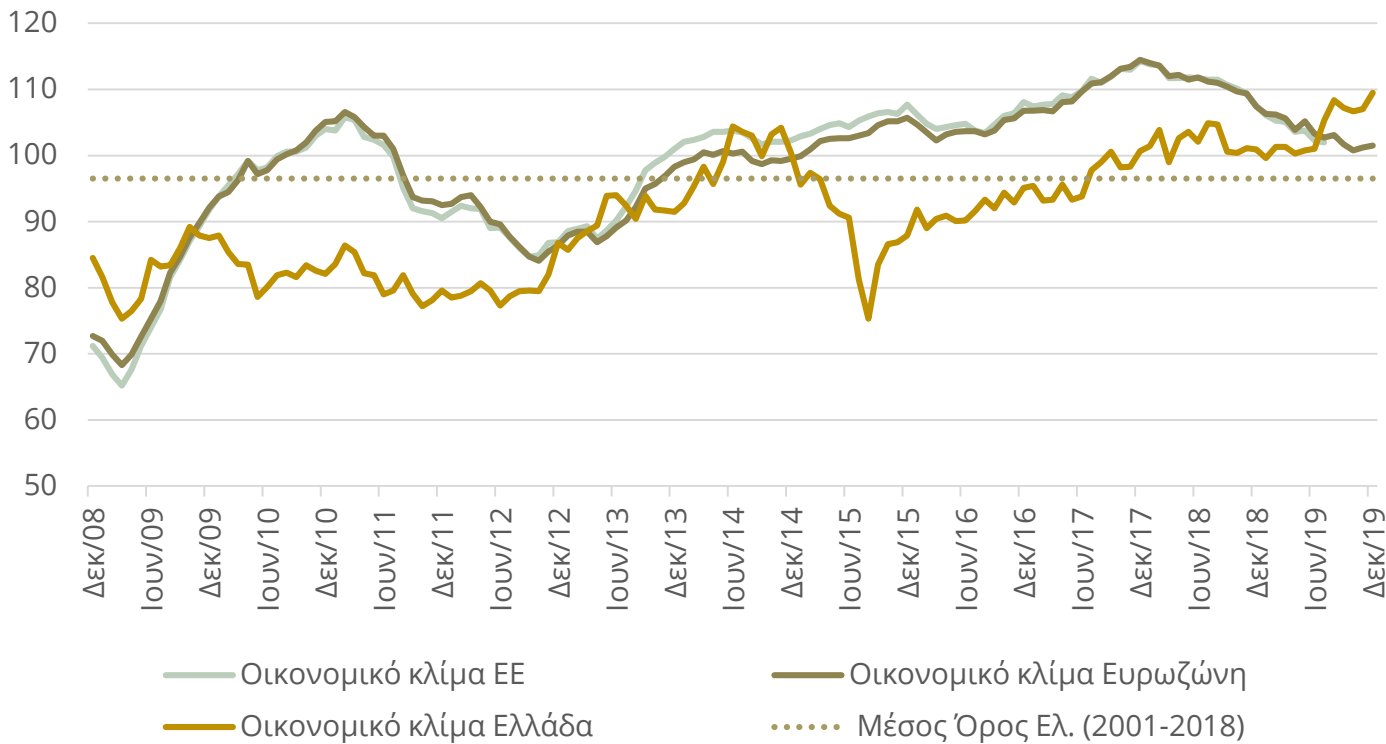
Λιανικό Εμπόριο

- Αύξηση στον όγκο Λιανικού Εμπορίου στο δεκάμηνο του 2019 κατά 0,8%, από 1,4% το 2018

Ελαφρά ενίσχυση Δείκτη Οικονομικού Κλίματος το δ' τρίμ. σε σύγκριση με το προηγούμενο. Ωστόσο, σε μέγιστο επίπεδο από το δ' τρίμ. 2007.

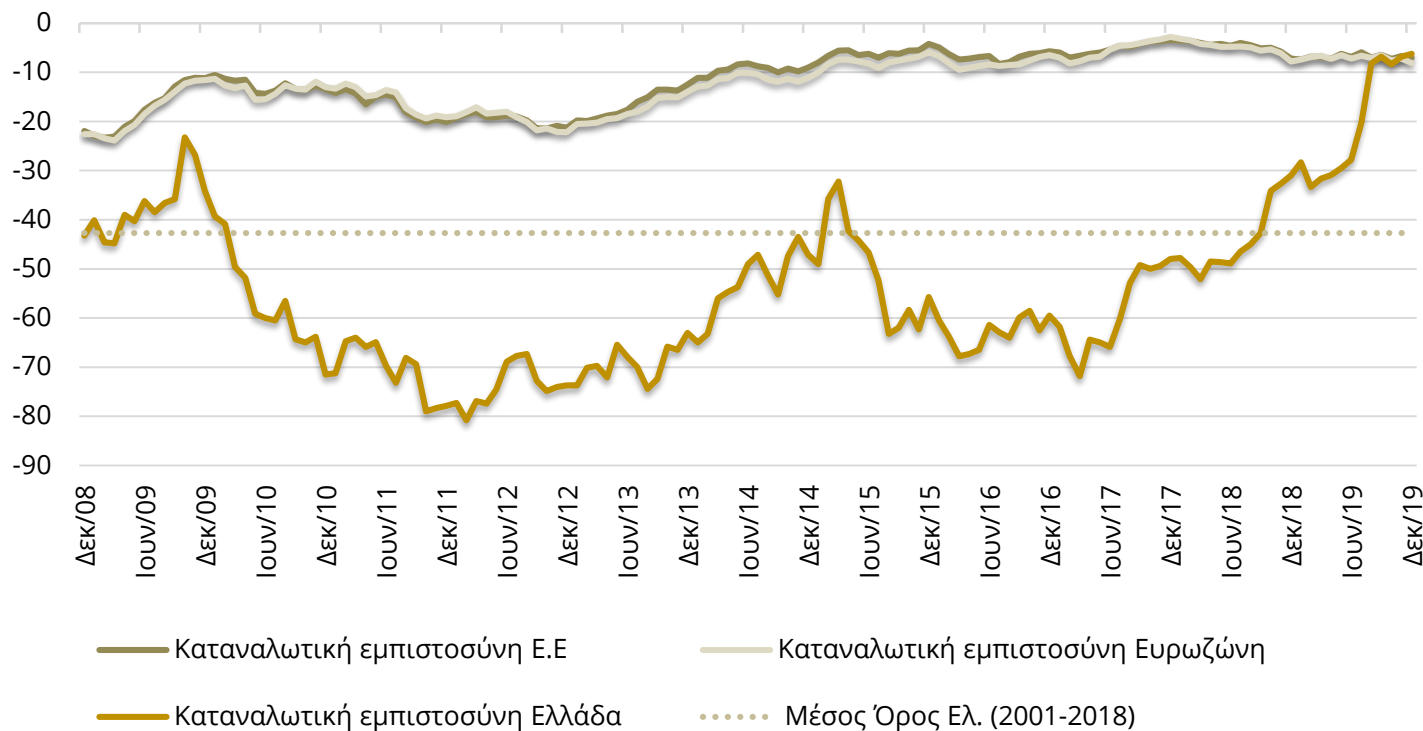
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Μικρή ανάκαμψη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης στο δ' τρίμ. 2019 Στο υψηλότερο επίπεδο από α' τρίμ. 2002

Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

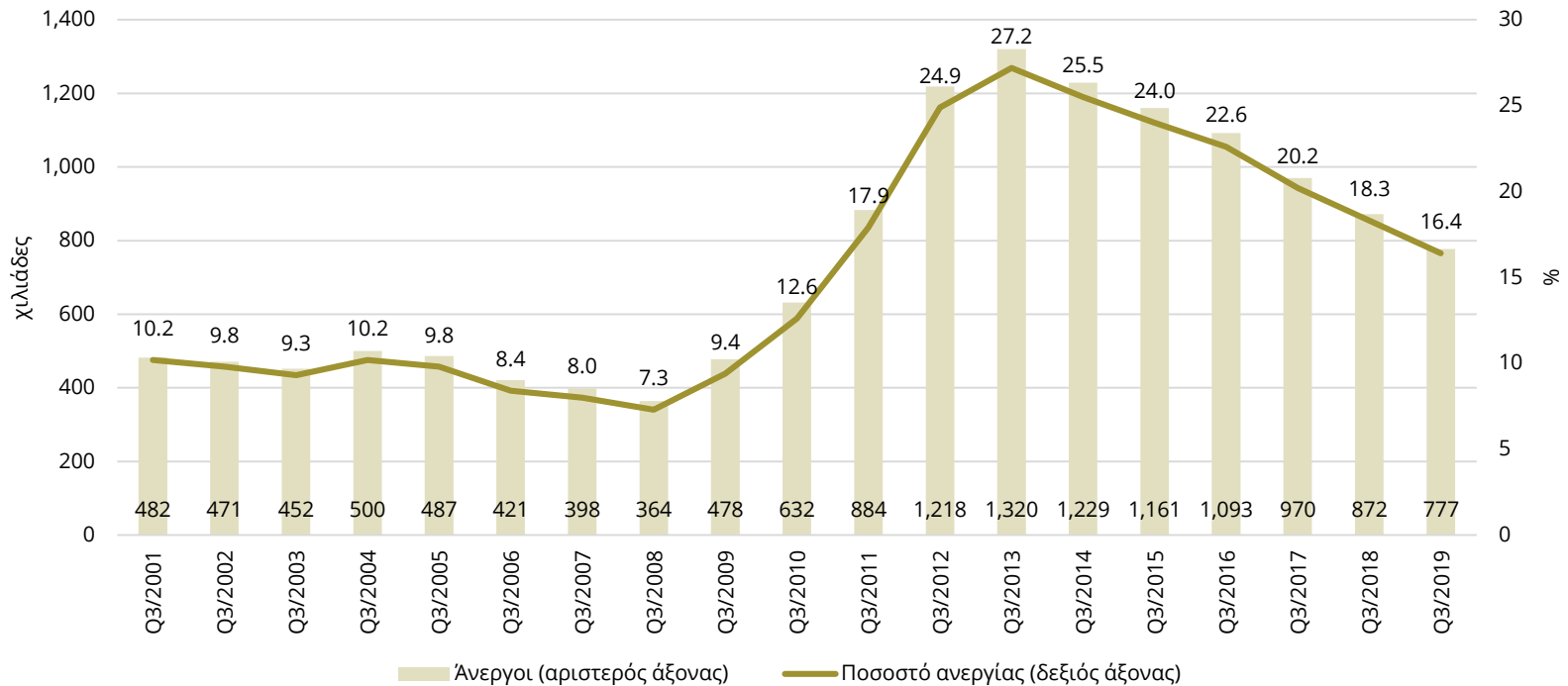

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Συνεχίζεται η αποκλιμάκωση της ανεργίας

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

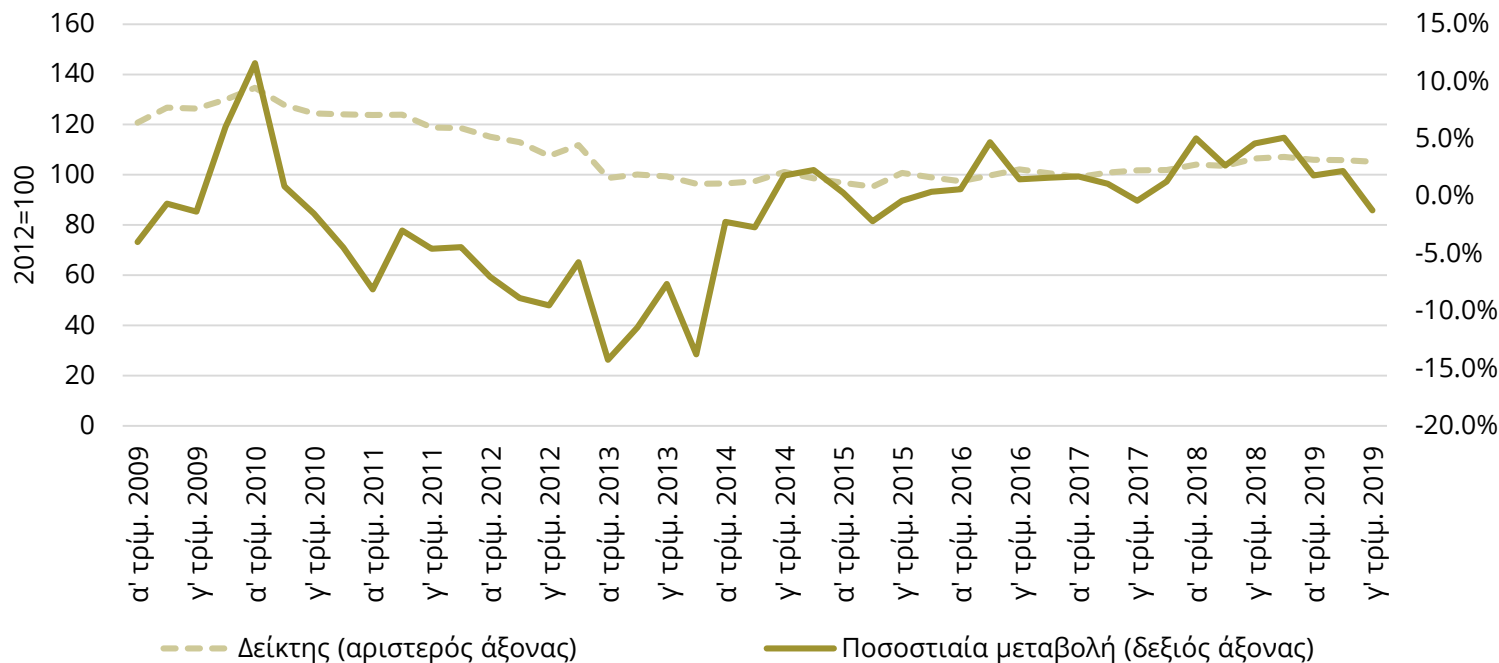
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 16,4% το ποσοστό της ανεργίας το γ' τρίμ. του 2019 από 18,3% το γ' τρίμ. του 2018.
- Αύξηση απασχόλησης σε 14 κλάδους. Ενδεικτικά: Μεταφορά-Αποθήκευση (+24,4 χιλ.), Μεταποίηση (+22,9 χιλ.), Τουρισμός (+18,1 χιλ.), Εκπαίδευση (+14,4 χιλ.).
- Μείωση της απασχόλησης σε 7 κλάδους. Ενδεικτικά: Πρωτογενής τομέας (-24,9 χιλ.), Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (-7,6 χιλ.), Κατασκευές (-3,7 χιλ.), Χρηματοπιστωτικές-Ασφαλιστικές δραστηριότητες (-2,0 χιλ.).

Μικρές διακυμάνσεις του εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους τα τρία πρόσφατα τρίμηνα

Εξέλιξη εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

➤ Υποχώρηση δείκτη κατά 1,2% το γ' τρίμ. του 2019 συγκριτικά με το γ' τρίμ. του 2018

Τάσεις στην απασχόληση το 2019 και επιδράσεις παραγόντων

Κλάδος δραστηριότητας	Ιαν.-Σεπτ. 2018 (χιλ.)	Ιαν.-Σεπτ. 2019 (χιλ.)	Απόλυτη μεταβολή (χιλ.)	Τάση κλαδικής δραστηριότητας	Δείκτης συμπίεσης μισθού
Τουρισμός	251,3	276,1	24,8	↑	69,4%
Εκπαίδευση	272,1	291,1	18,9	-	49,9%
Μεταποίηση	283,7	301,2	17,5	↑	51,1%
Μεταφορά-Αποθήκευση	126,3	142,9	16,5	↑	35,0%
Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο	426,0	439,7	13,7	↓	59,8%
Δημόσια διοίκηση-Άμυνα	333,0	344,4	11,4	↓	40,0%
Άλλες υπηρεσίες	52,0	51,5	-0,5	-	64,7%
Τέχνες-Διασκέδαση-Ψυχαγωγία	41,3	40,5	-0,8	↑	53,7%
Ηλεκτρ. ρεύμα-Φυσ. Αέριο	30,1	28,3	-1,9	↓	27,6%
Χρηματ.-Ασφαλ. δραστηριότητες	76,6	73,4	-3,2	↓	33,1%

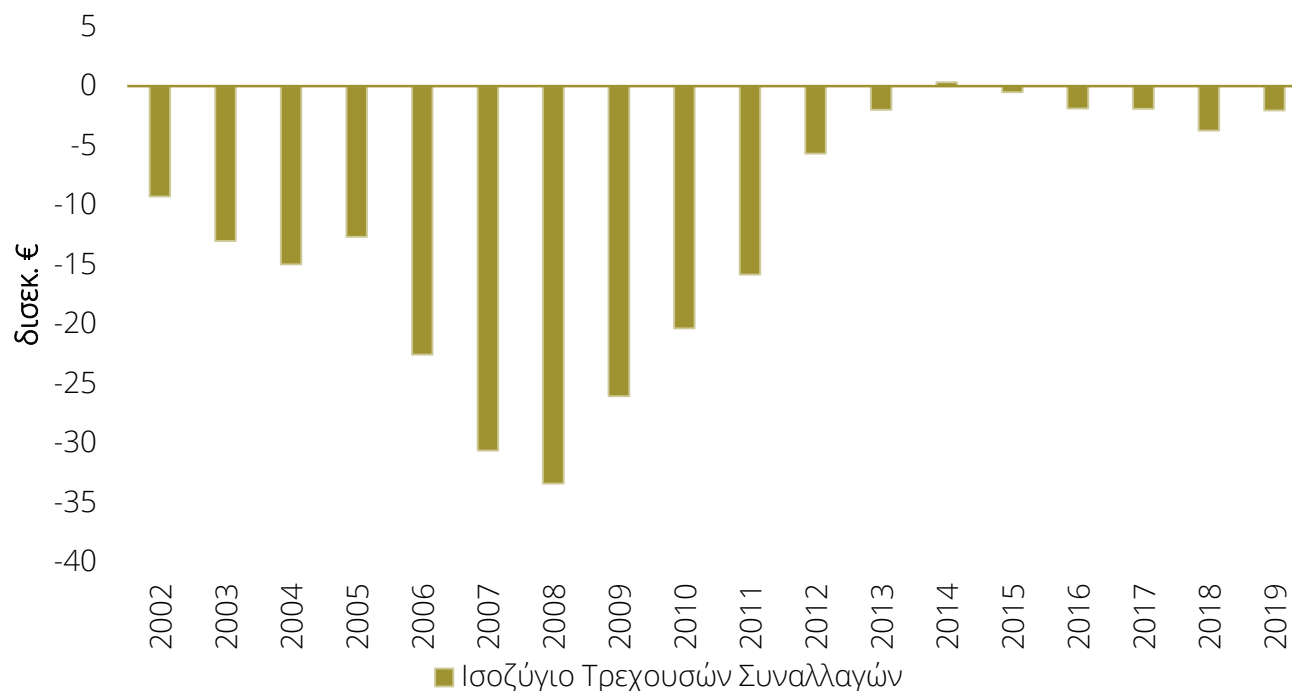
Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΓΑΝΗ

- Αναδιάρθρωση απασχόλησης προς κλάδους με αύξηση δραστηριότητας και εξαγωγές
 - ❖ Ένδειξη αλλαγής αναπτυξιακού υποδείγματος
- Μικρότερη επίδραση εξέλιξης μισθών σε σχέση με παραγωγή – εξαγωγές, αλλά σημαντική

- Για τρίτο έτος σε ανάπτυξη η οικονομία, με επιτάχυνση, κυρίως λόγω εξαγωγών. Υποχωρεί και η ανεργία, παραμένει όμως η υψηλότερη στην ΕΕ.
- Αλλαγές το 2019 στην αγορά εργασίας (αύξηση κατώτατου μισθού, μείωση ασφαλιστικών εισφορών)
- Σημαντική αύξηση θέσεων εργασίας το 2019 σε κλάδους με άνοδο ή σταθερότητα δραστηριότητας (Τουρισμός, Μεταφορά-Αποθήκευση, Χονδρικό-Λιανικό Εμπόριο, Μεταποίηση) και το αντίθετο
- Οι πλέον εξαγωγικοί ή με ανερχόμενη εξωστρέφεια κλάδοι σε αυτούς με τη μεγαλύτερη διεύρυνση απασχόλησης
- Άνοδος απασχόλησης τόσο σε κλάδους με υψηλή τιμή δείκτη συμπίεσης μισθών (Τουρισμός, Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο), όσο και σε κλάδους με χαμηλή συμπίεση μισθών (π.χ. Μεταφορά-Αποθήκευση)

Περιορίστηκε το έλλειμμα στο Ισοζύγιο ΤΣ στο ενδεκάμηνο του 2019

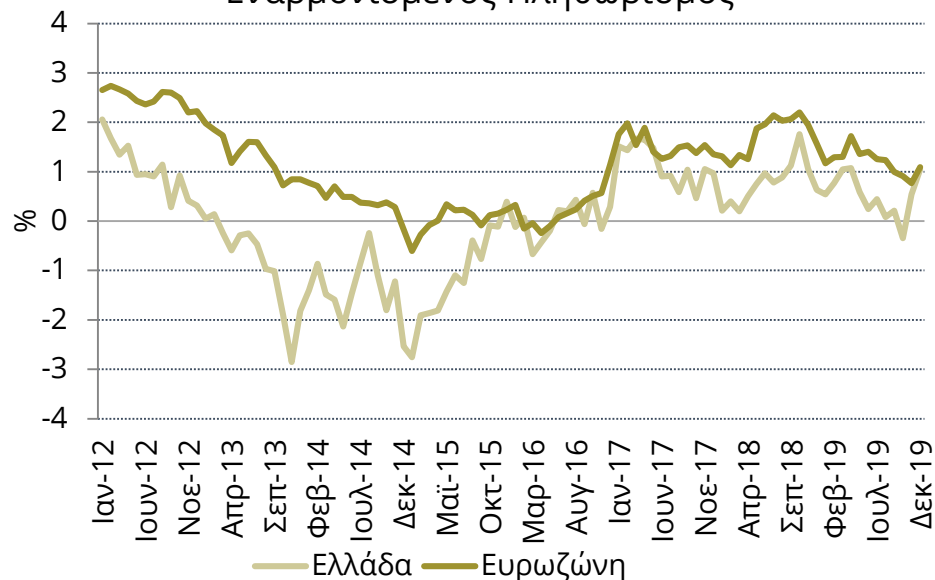
Πηγή: ΤΤΕ

- Στα €2,0 δισεκ. το έλλειμμα του ΙΤΣ, έναντι €3,7 δισεκ. το 2018
- Σημαντική ενίσχυση πλεονάσματος στο Ισοζύγιο Υπηρεσιών, κατά €1,8 δισεκ., με το 85% της αύξησης από τον Τουρισμό
- Διόγκωση ελλείμματος στο Ισοζύγιο Αγαθών, με οριακές μεταβολές σε εξαγωγές και εισαγωγές σε σύγκριση με πρόπερσι

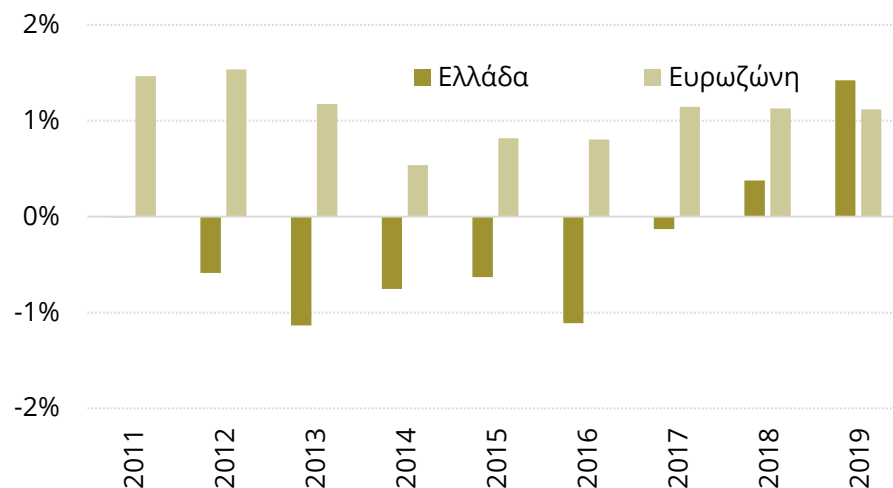

Ήπια ενίσχυση τιμών και το 2019, λόγω εγχώριας ζήτησης

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα και με σταθερούς φόρους

Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Eurostat

Ευρωζώνη: Ηπιότερος πληθωρισμός σε σύγκριση με το 2018, στο 1,2%, από 1,7%

Ελλάδα: Για τρίτη συνεχή χρονιά σε θετικό πεδίο τιμών ο ρυθμός μεταβολής των τιμών, στο 0,3%, έναντι 0,6% το 2018

- Αρνητική επίδραση από έμμεσους φόρους (-0,8%) – οριακά αρνητική από τα ενεργειακά αγαθά (-0,1%). Τόνωση από εγχώρια ζήτηση – λοιπούς παράγοντες κατά 1,3%

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιαν.- Νοε. 2019): Αμετάβλητος, έναντι +4,7% στο ενδεκάμηνο του 2018, λόγω Ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και Ηλεκτρικού εξοπλισμού

Ευνοϊκή συγκυρία για την οικονομία, σε πολλά επίπεδα

Παράγοντες βελτίωσης Οικονομικού Περιβάλλοντος

Εφαρμογή προεκλογικών εξαγγελιών → απελευθέρωση πόρων ιδιωτ. – δημ. τομέα, κίνητρα για επενδύσεις, ενίσχυση εμπιστοσύνης

Φοροελαφρύνσεις για επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα (Προϋπολογισμός 2020)
Μέτρα εξορθολογισμού δημ. δαπανών - ενίσχυσης φορολογικών εσόδων
Νέος Αναπτυξιακός νόμος
Προσδοκίες επιχειρήσεων - νοικοκυριών

Υποχώρηση κόστους δανεισμού ελληνικού δημοσίου σε ιστορικά ελάχιστο επίπεδο

Βιώσιμοι όροι δανεισμού από κεφαλαιαγορές για τράπεζες – μεγάλες επιχειρήσεις

Συνεχής πιστωτική επέκταση προς επιχειρήσεις

Σταθερή επιστροφή καταθέσεων
Επίτευξη στόχων για «κόκκινα δάνεια»
Συνέχιση το 2020, με συμβολή Προγράμματος «Ηρακλής»

Αναβάθμιση πιστοληπτικής αξιολόγησης (Fitch)

Προσέλκυση ξένων κεφαλαίων
Περαιτέρω διευκόλυνση πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές
Άλλες αναβαθμίσεις προσεχώς
Σταδιακά σε τροχιά Q-E;

Σημαντικότερες προκλήσεις την προσεχή περίοδο

Εφαρμογή Αναπτυξιακού νόμου: χρειάζεται ολοκλήρωση δευτερεύουσας νομοθεσίας για αποφυγή καθυστερήσεων

Νόμος για το ασφαλιστικό σύστημα: κεφαλαιοποιητική διάσταση πρώτου πυλώνα, διεύρυνση επιλογών (δεύτερος τρίτος πυλώνας), προσανατολισμός στις κεφαλαιαγορές και μόχλευση κεφαλαίων

Υλοποίηση προγράμματος «Ηρακλής»

Νέος πτωχευτικός κώδικας: αλλαγές στην προστασία πρώτης κατοικίας, εξωδικαστική ρύθμιση χρεών, με ηλεκτρονικά μέσα

Αύξηση απορροφητικότητας πόρων από ταμεία ΕΕ

Το πολύ καλό οικονομικό κλίμα ευνοεί την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων

Σημαντικές ευκαιρίες, αλλά και εστίες αβεβαιότητας...

‘Εξελίξεις στην Τουρκία

Κλιμάκωση μεταναστευτικών ροών, Επιπτώσεις ύφεσης: πτώση ελληνικών εξαγωγών, άνοδος ανταγωνιστικότητας από υποτίμηση

Γεωπολιτικές εντάσεις, εσωτερικές διαμάχες στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο (Λιβύη, Λιβανός, Συρία)

Συναινετικό Brexit

Επανεκκίνηση Q-E από ΕΚΤ (έμμεσες θετικές επιδράσεις)

Εκτιμήσεις 2019

Μικρή αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης ($\approx +0,7\%$). Αναθέρμανση το δ' τριμ. πέρυσι από:

- Κάμψη επιφυλακτικότητας κατόπιν ολοκλήρωσης εκλογικού κύκλου
- Ενίσχυση προσδοκιών από μετεκλογικά μέτρα και φοροελαφρύνσεις στο Προσχέδιο Προϋπολογισμού
- Έκτακτες μεταβιβαστικές πληρωμές α' εξαμήνου (αναδρομικά ειδικών μισθολογίων, έκτακτη συνταξιοδοτική παροχή) και αύξηση κατώτατου μισθού

Άνοδος δημόσιας κατανάλωσης, λόγω εκλογικού κύκλου (+2,0%):

- Ισχυρή αναθεώρηση το β' τρίμ., +9,4% από +5,3% → αιτία αναθεώρησης για την ανάπτυξη το 2019

Μικρή αύξηση επενδύσεων (+4-5%):

- Αδράνεια προεκλογικά, αλλά και κατόπιν εκλογών, εν αναμονή παρεμβάσεων πολιτικής
- Βελτίωση προσδοκιών από φοροελαφρύνσεις στον Προϋπολογισμό
- Συνεχής πιστωτική επέκταση
- Κινητικότητα μεγάλων επιχειρήσεων στις αγορές κεφαλαίου από Σεπτέμβριο
- Αλλά και αναιμικές δημόσιες επενδύσεις

Εκτιμήσεις 2019

Ενίσχυση εξαγωγών (6,0%)...

- Τουρισμός υπεράνω προσδοκιών το καλοκαίρι (με σαφή επιβράδυνση το δ' τρίμ.), αλλά και αυξημένες Μεταφορές
- Εξασθένιση ανόδου εξαγωγών προϊόντων προς Ευρωζώνη, σημαντική πτώση σε σημαντικούς προορισμούς (Λίβανος, Αίγυπτος, Τουρκία)

...με ηπιότερη ενίσχυση εισαγωγών (4,0%)

- Λόγω χαμηλής ανόδου εγχώριας ζήτησης, αρνητικού «αποτελέσματος βάσης» στις εξαγωγές προϊόντων το γ' τρίμ.

Νέα σημαντική υποχώρηση ανεργίας, στο 17,4%

- Περισσότερες θέσεις εργασίας σε εξαγωγικούς τομείς και Εκπαίδευση. Μικρή πτώση στις Κατασκευές.

Ρυθμός ανάπτυξης το 2019 στην περιοχή του 2,1%

Προβλέψεις 2020

Κλιμάκωση ιδιωτικής κατανάλωσης (+1,2-1,4%):

- Αρκετά βελτιωμένες προσδοκίες
- Ενίσχυση εισοδημάτων από μέτρα Προϋπολογισμού και άλλα, εντός του έτους
- Αύξηση απασχόλησης σε εξαγωγικούς κλάδους, Κατασκευές, Δημ. Τομέα

Μικρή περιστολή δημόσιας κατανάλωσης (-0,5 έως -1,0%):

- Διαρθρωτικές αλλαγές στα δημόσια οικονομικά (επισκόπηση δαπανών - εσόδων, προϋπολογισμός επιδόσεων), αποτέλεσμα «βάσης» από β' τρίμ. '19

Σημαντική ενίσχυση επενδύσεων (+13-15%):

- Φοροελαφρύνσεις, αύξηση τραπεζικού δανεισμού, εκκίνηση έργων σε μεγάλες αποκρατικοποιήσεις, ώθηση από εξαγωγές

Αύξηση εξαγωγών (5,5-6,0%): Ήπια κλιμάκωση ζήτησης από Ευρωζώνη και διεθνούς εμπορίου, αβεβαιότητα για εξελίξεις σε χώρες Μεσογείου - εξαγωγικούς προορισμούς, επιπτώσεις Brexit

Επιτάχυνση εισαγωγών (6,5-7,0%): από υψηλότερες επενδύσεις σε μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, εξοπλισμό και ιδιωτική κατανάλωση

Νέα υποχώρηση ανεργίας (15,5%) και αναθέρμανση πληθωρισμού, από αύξηση καταναλωτικής ζήτησης (0,5%-0,8%)

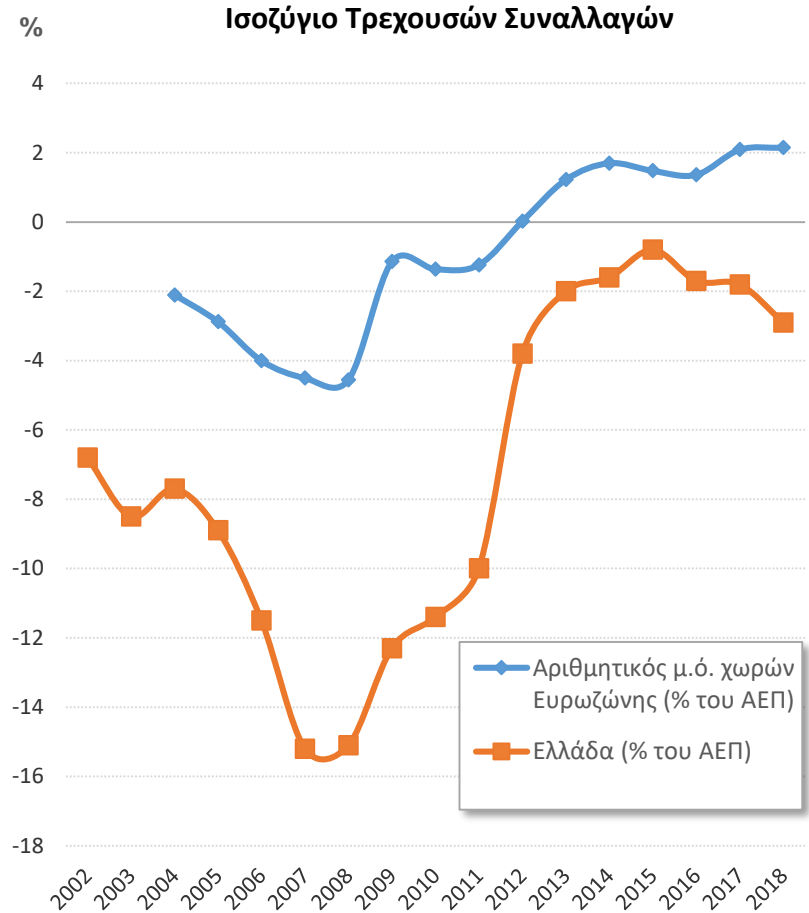
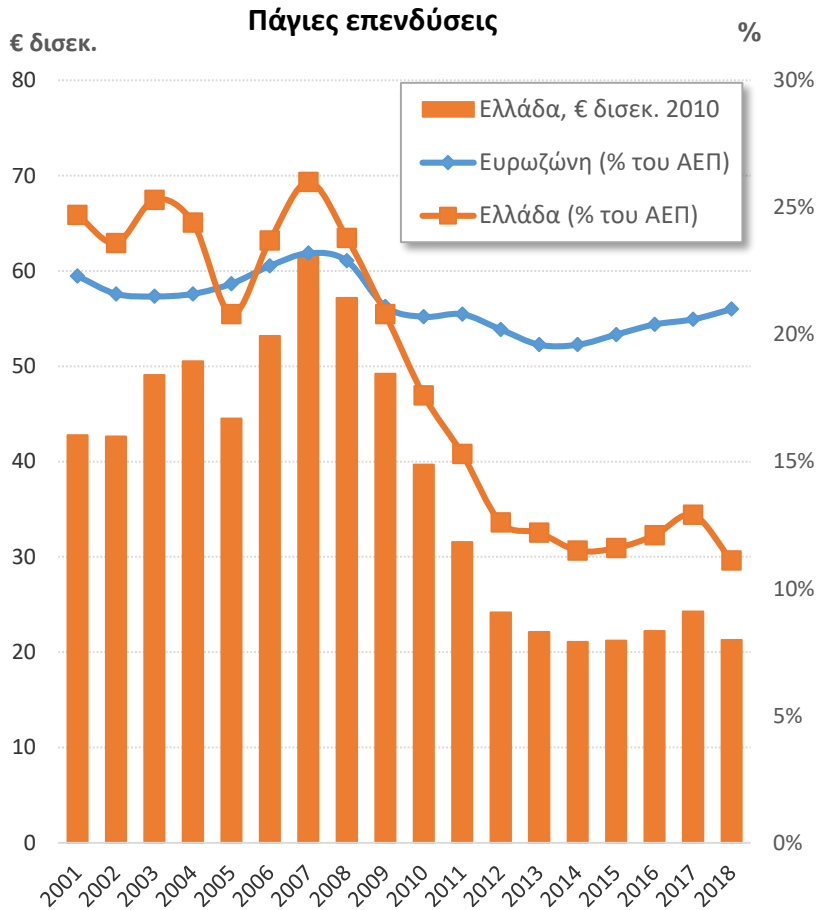
Ρυθμός ανάπτυξης το 2020: 2,2 – 2,5%

Ειδική μελέτη

**Ενίσχυση της αποταμίευσης και ανάπτυξη με
μοχλό την κεφαλαιαγορά**

Για την ανάκαμψη του βιοτικού επιπέδου στην Ελλάδα απαιτούνται σημαντικές νέες επενδύσεις...

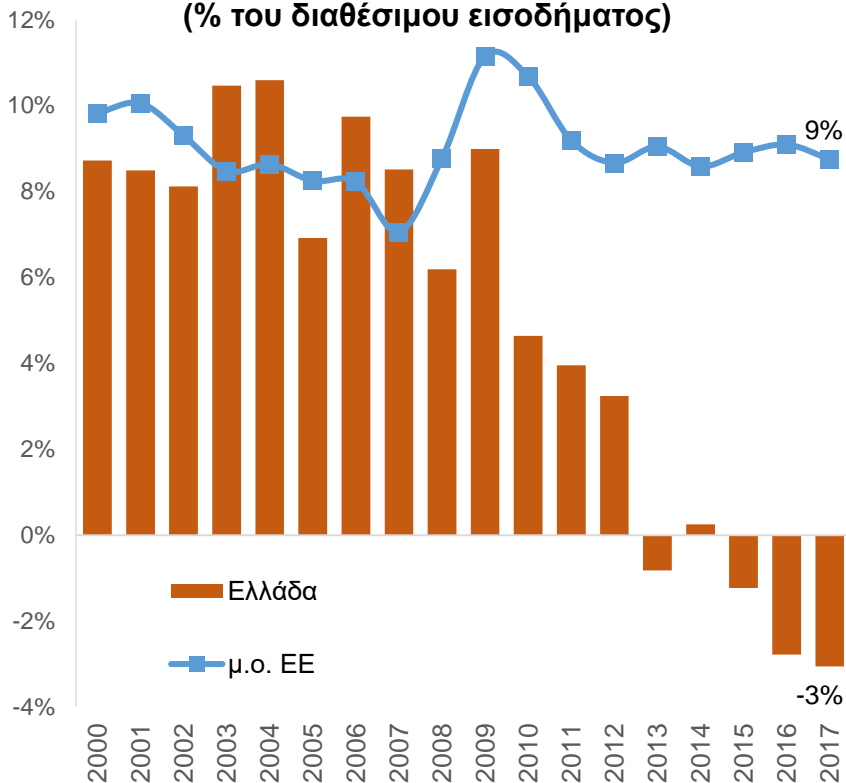
Πηγές: Eurostat, ELSTAT, ΤτΕ

...χωρίς η χρηματοδότησή τους να βασίζεται σε υπερβολικά ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών

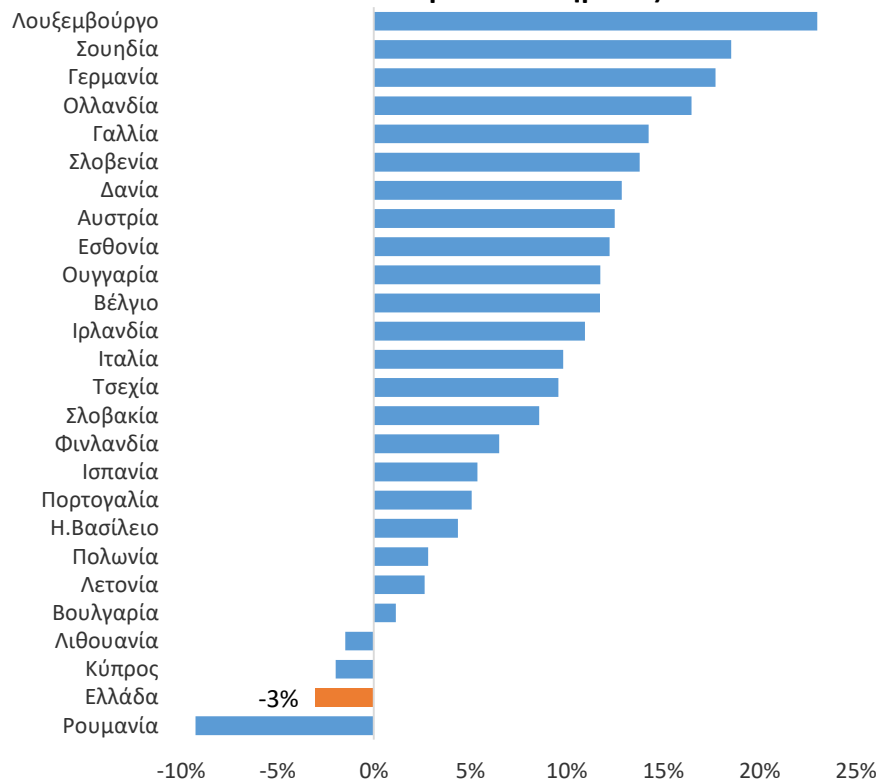

Τα ελληνικά νοικοκυριά καταγράφουν αρνητική αποταμίευση τα τελευταία χρόνια, τη δεύτερη χαμηλότερη επίδοση στην ΕΕ το 2017

Αποταμιεύσεις νοικοκυριών, 2000-2017 (% του διαθέσιμου εισοδήματος)

Αποταμιεύσεις νοικοκυριών, 2017 % του διαθέσιμου εισοδήματος

Πηγή: Eurostat

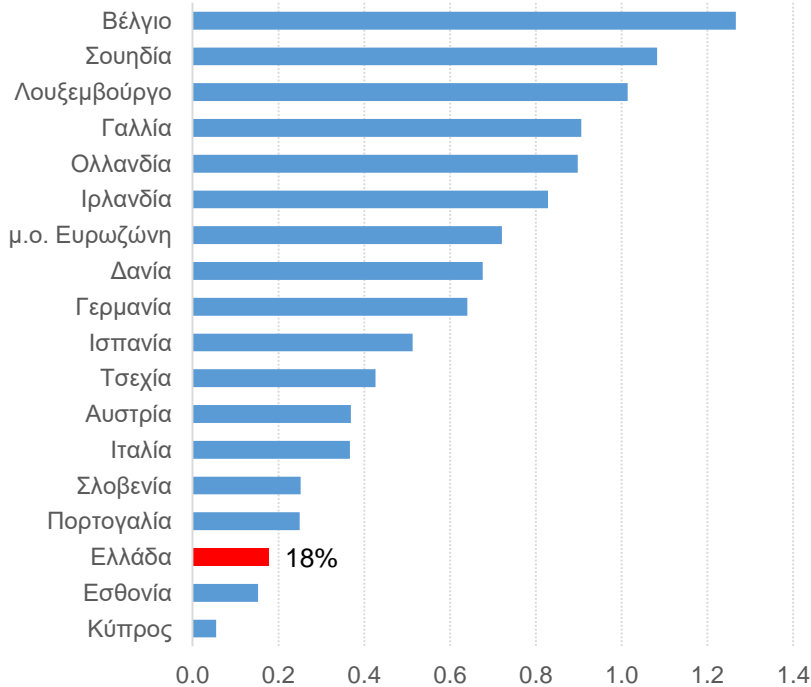
Το αποταμιευτικό «κενό» των Ελληνικών νοικοκυριών την δεκαετία 2008-2017 κυμάνθηκε κατά μ.ό. σε 7,3 π.μ. του ετήσιου διαθέσιμου εισοδήματός τους, σωρευτικά περί τα €94 δισεκ.

Οι αγορές κεφαλαίου και οι τράπεζες είναι συνδεδετικοί κρίκοι μεταξύ αποταμίευσης, επενδύσεων και ανάπτυξης

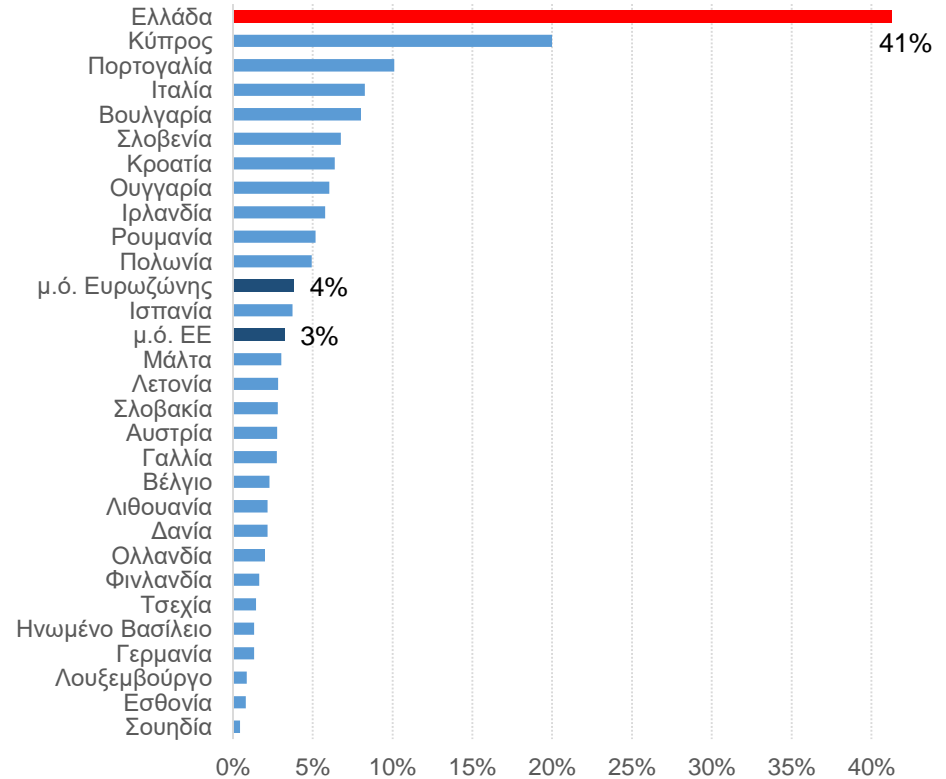
Χρηματοοικονομική διάρθρωση οικονομιών, 2016

(Αξία κεφαλαιαγοράς / Αξία τραπεζικού δανεισμού στον ιδιωτικό τομέα)

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια σε χώρες της ΕΕ, 4^ο τρίμηνο 2018 (ποσοστό επί του συνόλου)

Πηγή: ΕΚΤ

Οι αγορές κεφαλαίου υπο-αξιοποιούνται στην Ελλάδα

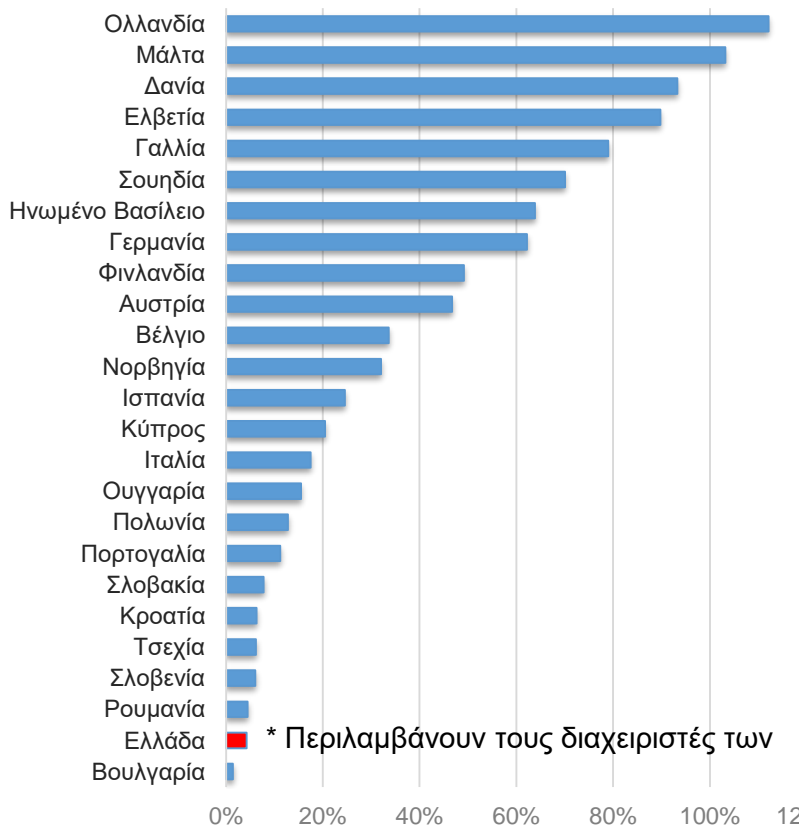
Η τραπεζική χρηματοδότηση αντιμετωπίζει περιορισμούς

Συνεπώς είναι κρίσιμο να αναπτυχθεί η αγορά κεφαλαίων

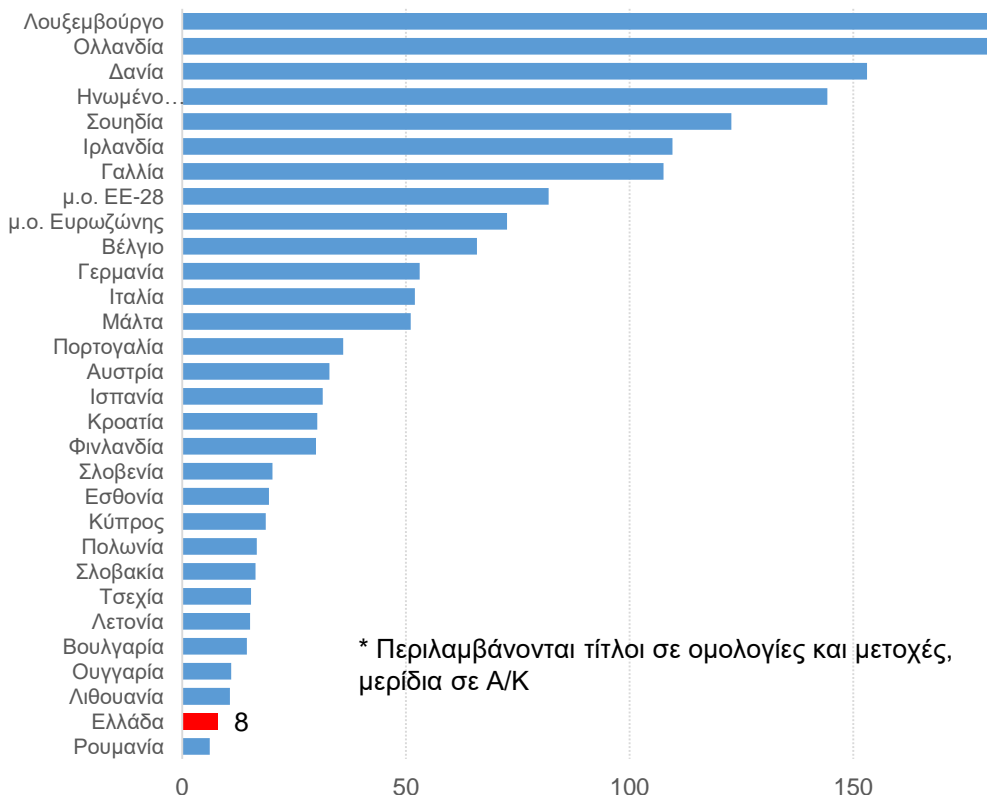

Το μέγεθος των ελληνικών επενδύσεων σε κινητές αξίες μέσα από θεσμικούς επενδυτές είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ...

Επενδύσεις Θεσμικών Επενδυτών, 2017* (Συνολικό Ενεργητικό, ως % του ΑΕΠ)

Αξία ενεργητικού Συνταξιοδοτικών Ταμείων & Ασφαλιστικών Εταιρειών σε προϊόντα κεφαλαιαγοράς*, % του ΑΕΠ, 2017

Πηγή: EFAMA

Πηγή: Eurostat

... που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στα μικρά αποθεματικά των Ελληνικών ασφαλιστικών ταμείων

ταμείων

Ευρωπαϊκή πρακτική: Εφαρμόζονται κίνητρα για εγχώριες επενδύσεις ιδιωτών μέσω κεφαλαιαγοράς

Φορολογικά κίνητρα υπό προϋποθέσεις

- Κίνητρα ανάλογα των επενδύσεων των νοικοκυριών σε χρημ/κούς τίτλους της ημεδαπής, έως ένα πλαφόν
- Έκπτωση στο φόρο εισοδήματος των νοικοκυριών σε επιλέξιμες τοποθετήσεις (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο)
- Μείωση ή απαλλαγή από τη φορολογία μερισμάτων, τόκου και υπεραξίας κεφαλαίου από τις επιλέξιμες τοποθετήσεις (π.χ. Ιταλία, Γαλλία, Πολωνία)

Κριτήρια επιλεξιμότητας

- Κινητές αξίες **εγχώριων ή εγχώρια εγκατεστημένων** εταιρειών
- Μακροχρόνιος ορίζοντας διακράτησης
 - 5 έτη: Ιταλία, Γαλλία και Ηνωμ. Βασίλειο
 - 3 έτη: Πολωνία
- Δυνατότητα στόχευσης σε ΜμΕ και νεοσύστατες εταιρείες (π.χ. Ιταλία, Γαλλία)
- Τοποθετήσεις στην πρωτογενή αγορά αλλά και έμμεσες επενδύσεις (μέσω συλλογικών σχημάτων) για τόνωση της ρευστότητας και των θεσμικών επενδυτών

Θεσμικές παρεμβάσεις

- Χρηματιστήρια ενεργά σε καθοδήγηση ΜμΕ ως προς εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης (Ιταλία 2014, Ουγγαρία 2016)
- Σύσταση δικαστηρίων εξειδικευμένων σε χρηματοπιστωτικά θέματα (Ηνωμ. Βασίλειο 2015, Πολωνία 2019)

Χρονικός ορίζοντας επένδυσης σε επιλέξιμους χρημ/κούς τίτλους

- Ελάχιστος χρόνος διακράτησης: 3 έτη
- Χρόνος είσπραξης της φοροαπαλλαγής: Μετά τη συμπλήρωση 3 ετών διακράτησης και έκτοτε σε ετήσια βάση

Ποσοστό μείωσης του φορολογητέου εισοδήματος

- Για επιλέξιμα Μετοχικά Α/Κ εσωτερικού
 - 24% μείωση φορολογητέου εισοδήματος επί του ποσού επένδυσης το 3^ο έτος
 - 8% μείωση φορολογητέου εισοδήματος επί του ποσού επένδυσης για διακράτηση κάθε επιπλέον έτους πέραν του 3^{ου}, και έως τα 12 έτη
- Για επιλέξιμα Εταιρικά Ομολογιακά και Μεικτά Α/Κ εσωτερικού
 - 12% μείωση φορολογητέου εισοδήματος επί του ποσού επένδυσης το 3^ο έτος
 - 4% μείωση φορολογητέου εισοδήματος επί του ποσού επένδυσης για διακράτηση κάθε επιπλέον έτους πέραν του 3^{ου}, και έως τα 25 έτη

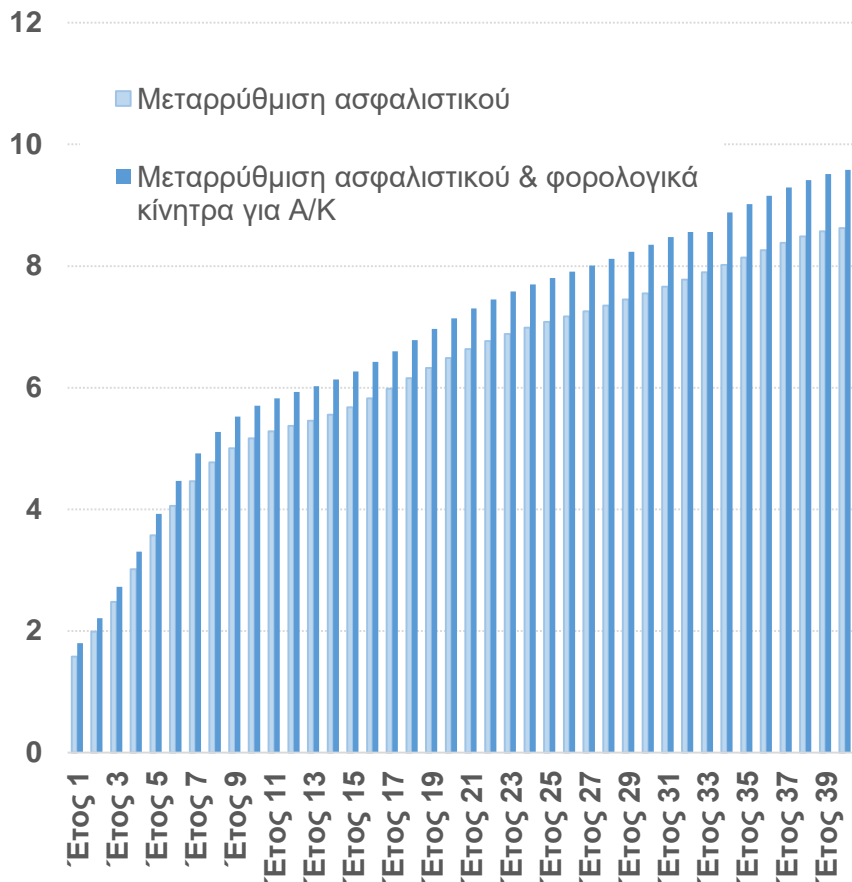
Συνδυαστικό Πλαφόν

- Μέγιστη μείωση φόρου 6000€ ανά οικογένεια ανά έτος
- Μέγιστη επιλέξιμη επένδυση ίση με 40% του συνολικού ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος

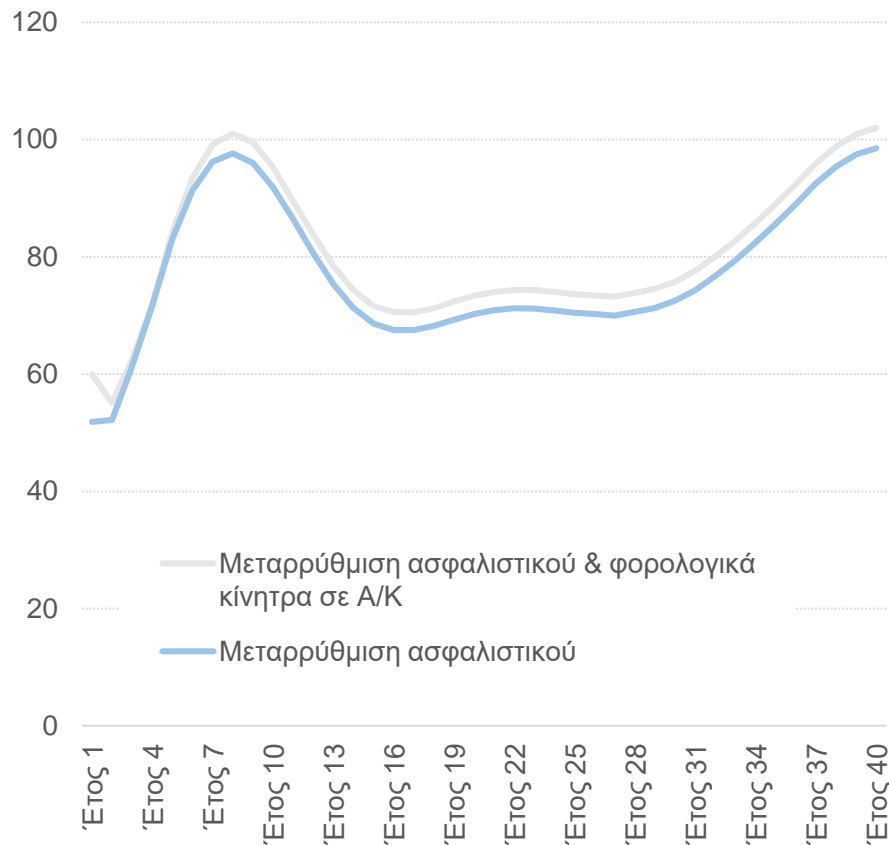

Ο συνδυασμός ασφαλιστικής μεταρρύθμισης και φορολογικών κινήτρων σε Α/Κ συμβάλει σημαντικά στη μακροχρόνια ανάπτυξη

Επίδραση στο ΑΕΠ,
σε € δισεκ. σταθερές τιμές του 2016

Επίδραση στην απασχόληση,
σε χιλ. ισοδύναμες θέσεις πλήρους ετήσιας απασχόλησης

Πηγή: IOBE

Οδηγεί σε αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σε €9,6 δισεκ. ή 5,5% υψηλότερα σε σύγκριση με το σενάριο αναφοράς σε βάθος χρόνου και μόνιμη αύξηση των ισοδύναμα πλήρως απασχολούμενων κατά 81 χιλ.

άτομα (μιο. περιόδου)

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

twitter.com/IOBE_FEIR